

EDUSKUNNAN VASTAUS 77/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 15/2013 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 7/2013 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää hallituksen

- 1) seuraavan tarkkaan poliisin hallintorakenneuudistuksen toimeenpanoa ja
- 2) antavan hallintovaliokunnalle vuoden 2014 loppuun mennessä perustuslain 47 §:n 2 momentissa tarkoitetun selvityk-

sen poliisin hallintorakenneuudistuksen toimeenpanosta mukaan lukien asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttaminen kiinnittäen erityistä huomiota muun muassa liikenteen valvontaan ja liikenneturvallisuustyöhön sekä poliisin palvelujen saatavuuteen maan eri osissa, ja

3) antavan eduskunnalle vuoden 2017 loppuun mennessä kokonaisvaltaisen seikkaperäisen selonteon sisäisen turvallisuuden tilasta, sisäisen turvallisuuden viranomaisten ja muiden toimijoiden toiminnan tuloksellisuudesta, toimintojen kehittämistarpeista ja haasteista sekä eri tehtävien edellyttämistä pidemmän tähtäimen taloudellisista voimavaroista ja muista resurssitarpeista.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 4 §:n 3 momentti, 11 §, 13 §:n edellä oleva väliotsikko ja 13 §,

sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 3 momentti ja 11 § laissa 497/2009, 13 §:n edellä oleva väliotsikko laissa 778/1997 ja 13 § laissa 100/2007, sekä

muutetaan 1 §:n 2 momentti, 6 §:n 2 momentti ja 7 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 497/2009, seuraavasti:

1 §

Poliisihallinto ja poliisiyksiköt

Poliisihallituksen alaisia valtakunnallisia yksiköitä ovat keskusrikospoliisi, suojelupoliisi ja Poliisiammattikorkeakoulu. Poliisihallituksen alainen paikallishallintoviranomainen on poliisilaitos. Poliisiyksiköitä ovat Poliisihallitus sekä sen alaiset yksiköt.

6 §

Paikallispoliisi

Muodostettaessa poliisilaitos, jonka toimialueena on useampi kihlakunta, tulee ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet, kuten asukasmäärä, asukastiheys, laajuus, liikenneyhteydet sekä kieliolot ja aluejaotuksen vaikutus viranomaisen kielilain 6 §:ssä tarkoitettuun kielelliseen asemaan. Lakkaavien poliisilaitosten poliisipäällikön virat lakkautetaan ja perustetaan uusi poliisilaitoksen poliisipäällikön virka. Täytettäessä edellä mainittua poliisilaitoksen poliisipäällikön virkaa ensi kertaa virka saadaan täyttää sitä haettavaksi julistamatta. Lakkautettavan poliisipäällikön viran haltija sijoitetaan uudelleen ammattitaitoansa ja kykyänsä vastaviin tehtäviin.

7 §

Paikallispoliisin tehtävät

Poliisilaitoksella voi lisäksi olla toimialueensa erityispiirteisiin tai muihin seikkoihin perustuvia erityistehtäviä. Poliisihallitus määrää ne asiaryhmät, jotka kuuluvat poliisilaitosten erityistehtäviin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain voimaan tullessa liikkuva poliisi ja Poliisin tekniikkakeskus viranomaisina lakkaavat. Liikkuvassa poliisissa vireillä olevat muut kuin paikallispoliisin toimesta hoidettavat poliisitoimen asiat ja Poliisin tekniikkakeskuksessa vireillä olevat asiat siirtyvät Poliisihallituksen käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi. Poliisihallitus vastaa myös niistä sopimuksista ja muista sitoumuksista sekä oikeuksista ja velvollisuuksista, joihin liikkuva poliisi ja Poliisin tekniikkakeskus ovat toiminta-aikanaan sitoutuneet.

Liikkuvan poliisin päällikön ja apulaispäällikön sekä Poliisin tekniikkakeskuksen johtajan virat siirretään toiseen virastoon lain voimaantullessa, jollei siihen nimitettyä virkamiestä ole nimitetty uuden viraston virkaan tai muuhun virkaan ennen lain voimaantuloa. Siirrettävän viran nimike ja tehtävät muutetaan vastaanottavan viraston viraksi lain voimaantullessa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

poliisilain 5 luvun 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisilain (872/2011) 5 luvun 10 §:n 3 momentti seuraavasti:

5 luku

Salaiset tiedonhankintakeinot

10 §

Televalvonnasta päättäminen

Keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin päällikkö taikka poliisilaitoksen päällikkö päättää 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua televalvonnasta. Jos asia ei muussa kuin 3 §:ssä tarkoitettussa asiassa siedä viivytystä, pidättämiseen oikeutettu poliisimies saa päättää televalvonnasta siihen

asti, kunnes keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin päällikkö taikka poliisilaitoksen päällikkö on ratkaissut luvan myöntämistä koskevan asian. Asia on saatettava mainitun poliisimiehen ratkaistavaksi heti kun se on mahdollista, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua keinon käytön aloittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

passilain 6 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan passilain (671/2006) 6 §:n 1 momentti ja 10 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 303/2013, seuraavasti:

6 §

Passin hakeminen

Passia on haettava kirjallisesti ja hakemukseen on liitettävä hakijan kasvokuva, josta hakija on hyvin tunnistettavissa. Passihakemus on jätettävä henkilökohtaisesti poliisilaitokselle. Hakijan on hakiessaan passia esitettävä tunnistamisasiakirjana poliisin myöntämä voimassa oleva henkilöllisyyttä osoittava asiakirja. Jollei hakijalla ole esittää tunnistamisasiakirjaa, poliisi suorittaa tunnistamisen.

10 §

Passin myöntäminen

Passin myöntää poliisilaitos. Ulkomailla oleskelevalle Suomen kansalaiselle passin myöntää Suomen suurlähetystö tai lähetetyn virkamiehen johtama konsulaatti taikka sellainen muu Suomen edustusto, jossa palvelevan nimetyn Suomen kansalaisen ulkoasiainministeriö on oikeutanut myöntämään passeja. Diplomaattipassin ja virkapassin myöntää ulkoasiainministeriö.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

ulkomaalaislain 123 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 123 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 886/2011, seuraavasti:

123 §

Säilöön ottamisesta päättäminen ja säilöön otetun sijoittaminen

Säilöön ottamisesta päättää poliisissa poliisilaitoksen, keskusrikospoliisin tai suojelupoliisin päällystöön kuuluva poliisimies ja rajavartiolaitoksessa pidättämiseen oikeutettu virkamies tai vähintään luutnantin arvoinen rajavartiomies.

Säilöön otetulle tai hänen lailliselle edustajalleen on ilmoitettava säilöön ottamisen peruste.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

aluehallintovirastoista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan aluehallintovirastoista annetun lain (896/2009) 4 §:n 2 momentin 5 kohta, *muutetaan* 3 §, 4 §:n 2 momentin 4 kohta, 6 §:n 2 momentti, 9 §, 10 §:n 1 momentti, 11 §:n 2 ja 3 momentti, 12 ja 13 § sekä 14 §:n 1 ja 2 momentti sekä *lisätään* lakiin uusi 17 a § seuraavasti:

3 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Aluehallintovirastojen toiminnan ja tehtävien järjestämiseen sovelletaan, jollei tässä laissa toisin säädetä, työsuojeluhallinnosta annettua lakia (16/1993), ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa annettua lakia (898/2009) ja pelastuslakia (379/2011).

4 §

Aluehallintovirastojen toimiala ja tehtävät

Aluehallintoviraston tehtävänä on lisäksi:

4) viranomaisten johtaessa turvallisuuteen liittyviä tilanteita alueella tukea toimivaltaisia viranomaisia ja tarvittaessa sovittaa yhteen toimintaa niiden kesken.

6 §

Aluehallintovirastojen toimivalta sekä toimialueet ja niiden laajentaminen

Toimialueen laajentamisesta työsuojelun tehtävissä säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella ja ympäristölupa-asioiden tehtävissä ympäristöministeriön asetuksella.

9 §

Strategisen suunnittelun ja ohjauksen järjestäminen eräissä tapauksissa

Aluehallintovirastojen strategia-asiakirjassa on omat osuudet työsuojelun ja ympäristölupa-asioita koskevien tehtävien suunnittelua ja ohjausta varten. Aluehallintovirastojen työsuojelun tehtävien ohjausta varten ei laadita strategisia tulostavoiteasiakirjoja.

Aluehallintovirastojen työsuojelun tehtäviä koskevan strategisen suunnittelun ja ohjauksen sisällöstä ja menettelytavoista voidaan antaa tarkempia säännöksiä sosiaali- ja terveysministeriön sekä ympäristölupa-asioita koskevan strategisen suunnittelun ja ohjauksen sisällöstä ja menettelytavoista ympäristöministeriön asetuksella.

10 §

Toiminnallinen ohjaus

Aluehallintovirastojen toimintaa ohjaavat omilla toimialoillaan oikeusministeriö, sisä-

asiainministeriö, valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö sekä se keskushallinnon virasto, jonka tehtäväksi ohjaus on erikseen säädetty tai määrätty (*toiminnallinen ohjaus*). Valtiovarainministeriö huolehtii viraston yhteisiä toimintoja ja muita viraston yhtenäisen toiminnan kannalta tarpeellisia toimenpiteitä koskevasta toiminnallisesta ohjauksesta.

11 §

Johtaminen

Aluehallintoviraston vastuualuetta johtaa vastuualueen päällikkö. Vastuualueen päällikkö vastaa vastuualueen toiminnan tuloksellisuudesta ja tulostavoitteiden saavuttamisesta.

Aluehallintovirastolla on johtoryhmä, joka huolehtii viraston toimintojen yhteensovittamisesta. Johtoryhmän puheenjohtajana toimii viraston johtaja. Johtoryhmän muusta kokoonpanosta määrätään viraston työjärjestyksessä.

12 §

Asioiden ratkaisuvälillä

Aluehallintoviraston johtaja ratkaisee viraston toimivaltaan kuuluvat asiat, jollei niitä ole säädetty tai työjärjestyksessä määrätty viraston muun virkamiehen ratkaistaviksi. Työsuojelun, ympäristölupa-asioiden ja pelastustoimen tehtäviä hoitavan vastuualueen toimivaltaan kuuluvat asiat ratkaisee kuitenkin asianomaisen vastuualueen päällikkö, jollei niitä ole säädetty tai vastuualueen työjärjestyksessä määrätty vastuualueen muun virkamiehen ratkaistaviksi taikka jollei päätöksenteosta ole toisin säädetty.

Aluehallintoviraston johtaja voi ottaa ratkaistavakseen asian, jonka viraston virkamies työjärjestyksen mukaan saa ratkaista. Viraston johtaja ei kuitenkaan voi ottaa ratkaistavakseen asiaa, joka kuuluu viraston työsuojelun tai ympäristölupa-asioiden tehtäviä hoitavan vastuu-

alueen toimivaltaan tai joka kuuluu pelastustoimen tehtäviä hoitavan vastuualueen toimivaltaan ja koskee pelastuslaissa tarkoitettuja asioita.

13 §

Aluehallintovirastojen työjärjestys

Aluehallintoviraston hallinnon ja toimintojen järjestämisestä sekä asioiden valmistelusta ja ratkaisemisesta, lukuun ottamatta ympäristölupa-asioiden ja työsuojelun tehtäviä hoitavia vastuualueita, määrätään viraston työjärjestyksessä. Aluehallintoviraston työjärjestyksestä päättää viraston johtaja.

Aluehallintoviraston vastuualueella voi tarvittaessa olla työjärjestys. Työjärjestyksessä voidaan antaa tarkempia määräyksiä vastuualueen toimintojen järjestämisestä sekä henkilöstön tehtävistä ja työskentelypaikkakunnista. Vastuualueen työjärjestyksestä päättää vastuualueen päällikkö.

14 §

Virkojen täyttäminen

Valtioneuvosto nimittää aluehallintoviraston johtajan määräajaksi valtiovarainministeriön esityksestä. Aluehallintoviraston vastuualueiden päälliköt, lukuun ottamatta työsuojelun tehtäviä hoitavan vastuualueen päällikköä, nimetään määräajaksi. Vastuualueiden päälliköt ja 18 §:ssä tarkoitetun kielivähemmistön palveluyksikön päällikön nimittää vastuualueen toiminnallisesta ohjauksesta päävastuussa oleva ministeriö tai se keskushallinnon virasto, jonka tehtäväksi ohjaus on erikseen säädetty. Nimittävän ministeriön tai keskushallinnon viraston tulee kuulla muita vastuualueen toiminnalliseen ohjaukseen osallistuvia ministeriöitä tai keskushal-

linnon virastoja sekä aluehallintovirastoa ennen päätöksentekoa.

Aluehallintoviraston työsuojelun, ympäristölupa-asioiden sekä pelastustoimen ja varautumisen tehtäviä hoitavien vastuualueiden päälliköt nimittävät vastuualueidensa henkilöstön. Viraston muun henkilöstön nimittää viraston johtaja, jollei viraston työjärjestyksessä toisin määrätä.

17 a §

Aluehallintovirastojen ja poliisin yhteistyö

Aluehallintovirastojen ja niiden toimialueella olevien poliisilaitosten on toimittava yhteistyössä asioissa, jotka koskevat:

- 1) alueellisen varautumisen ja valmiussuunnittelun yhteensovittamista;
- 2) alue- ja paikallishallinnon turvallisuussuunnittelun edistämistä;
- 3) alueen toimivaltaisten viranomaisten tukemista turvallisuustilanteiden johtamisessa ja näiden viranomaisten toiminnan yhteensovittamista;
- 4) muuta alueellista viranomaisyhteistyötä poliisitoimen asioissa.

Aluehallintovirastojen ja Poliisihallituksen on toimittava yhteistyössä poliisin palvelujen alueellisen saatavuuden arviointia koskevissa asioissa.

Yhteistyön järjestämisen organisoinnista ja menettelytavoista voidaan säätää valtiovarainministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Laki

yhdistyslain 43 ja 44 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhdistyslain (503/1989) 43 §:n 1 momentti ja 44 §:n 2 momentti seuraavasti:

43 §

Lakkauttaminen ja varoitus

Yhdistyksen kotipaikan alioikeus voi syyttäjän, Poliisihallituksen tai yhdistyksen jäsenen kanteesta julistaa yhdistyksen lakkautetuksi:

- 1) jos yhdistys toimii olennaisesti vastoin lakia tai hyviä tapoja;
- 2) jos yhdistys toimii olennaisesti vastoin sen säännöissä määrättyä tarkoitusta; tai
- 3) jos yhdistys toimii vastoin 4 §:ssä tarkoitettua lupaa tai 35 §:n 3 momentin säännöstä.

44 §

Väliaikainen toimintakielto

— — — — —
Syyttäjän tai Poliisihallituksen vaatimukselta 1 momentissa tarkoitettu kielto voidaan antaa jo ennen kuin yhdistyksen lakkauttamista koskeva asia on tullut vireille, jos on todennäköistä, että yhdistys toimii olennaisesti vastoin lakia tai hyviä tapoja taikka lainvastaisesti jatkaa lakkautetun yhdistyksen toimintaa. Tällainen kielto raukeaa, jollei haastetta yhdistyksen lakkauttamiseksi ole pyydetty 14 päivän kuluessa kiellon antamisesta, ja on voimassa enintään siihen saakka, kunnes asia tulee käsiteltäväksi tuomioistuimen istunnossa.
— — — — —

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 _____ .

Helsingissä 11 päivänä kesäkuuta 2013
_____